

דה מיידע

אשה לאשה, מרכז פמיניסטי חיפה / מאי - יוני 93
Isha L'Isha Feminist Center / مركز مناصرة المرأة حيفا

Events

בראג

אירועים

6.5.93

Thursday at 8 pm:

Anat Fisher, Jungian Analyst, will speak about, "Stagnation Periods in a Woman's Life: stories, thoughts and a discussion on Jungian aspects in the search of meanings and solutions". The event will take place at "Shutafut", 18 Hillel St.

11.5.93

Tuesday at 6 pm:

The Hotline for Battered Women, The Rape Crisis Center and Isha L'Isha together with The Women's Studies Program will hold a meeting with Law Prof. Leonora Weizman. We will discuss possibilities for affecting change in the Court Systems. The event will take place at Isha L'Isha. (In English)

9.6.93

Wednesday at 8 pm:

Agnes Parnes, Social worker, will speak about "Gishur": divorce settlement with mutual agreement and respect through mediation". The event will take place at Isha L'Isha.

6.5.93

יום חמישי בשעה 20:00

ערב עם ענת פישר - אנליטיקאית יונגיאנית, על מצבי "תקיעות" (STAGNATION) בחיי האשה. סיפורים, מחשבות ושיחה על אספקטים יונגיאניים בחיפוש אחר משמעויות ופתרונות. הערב יתקיים במועדון "שותפות, רח' הלל 18.

11.5.93

יום שלישי בשעה 18:30

קו חרום לנפגעות אלימות, מרכז סיוע לנפגעות אונס ותקיפה מינית ואשה לאשה בשיתוף עם החטיבה ללימודי האשה, מודיעים על מפגש עם פרופ' למשפטים ליאונורה וייצמן מאוניברסיטת הארווארד, בנושא: "פרוייקט בתי משפט - אפשרות לשינוי אמיתי". האירוע יתקיים במרכז אשה לאשה. (באנגלית)

9.6.93

יום רביעי בשעה 20:00

אגנס פרנס, עו"ס העוסקת ביעוץ, תדבר על שיטת ה"גישור" - גירושין בהסכמה ובכבוד. האירוע יתקיים באשה לאשה.

יום الخميس 93/5/6 الساعة 20:00
امسية مع عنت فيشر - المختصه في التحليل اليونغي عن اوضاع "stagnation" جمود في حياة المرأة: قصص، افكار، ومحادثه حول مجالات البحث عن معاني وحلول.
تقام الامسية بنادي "مشاركة" شارع هلال 18.

يوم الثلاثاء 93/5/11 الساعة 18:30

في مركز مناصرة المرأة.
يعلن كل من- الخط لمساعدة ضحايا العنف، المركز لمساعدة ضحايا الاغتصاب والاعتداء الجنسي، المركز لمناصرة المرأة، قسم دراسات المرأة- جامعة حيفا- عن لقاء مع البروفيسور للقضاء ليونوره فايسمن - جامعة هرفزد.

يوم الاربعاء 93/6/9 الساعة 20:00

اغنس فرنس، عامله اجتماعية في مجال الاستشارة تروي عن اساليب الجسر- الطلاق بموافقة واحترام.
الامسية تقام في مركز مناصرة المرأة.

للتذكير: الاجتماع النسوي التاسع سيقام في چبعات حبيبه بين ال 2 - 22 من ايار. التفاصيل والتسجيل في مركز مناصرة المرأة .

תזכורת: הכנס הפמיניסטי ה - 9 יתקיים בגבעת חביבה בין ה 20 - 22 למאי. פרטים והרשמה באשה לאשה.

Reminder: The 9th Feminist Conference will take place at Givat Haviva from the 20th to the 22nd of May. For information and reservations phone Isha L'Isha.

הודעות

אשה לאשה

בימי אי תתקיימנה במרכז פגישות באנגלית. לשיחות בנושאי נשים ופמיניזם. פגישה ראשונה תתקיים ב- 2.5.93 בשעה 14:00, כולן מוזמנות.

מסיבות ריקודים לנשים מתקיימות במוצאי שבת הראשונה בכל חודש, בשעה 22:00 **במרתף 10** ליד הסינמטק, המסיבות הבאות תתקיימנה ב- 1.5.93 וב- 5.6.93.

קו פתוח בשפה הרוסית לנשים במצוקה בנושאים של אפליה בעבודה, בעיות אישיות, בדידות וכדו'. פועל בימים ג', ו- ד' בשעות 17:00-19:00.

פרוייקט תעסוקה לנשים פרוייקט נסיוני זה בא לעזור לנשים המחפשות עבודה ואו המוענינות להחליף עבודה. אנו נעזור לנשים לכתוב קורות חיים ולחפש עבודה באופן אקטיבי תוך כדי תהליך של עזרה הדדית ורכישת בטחון עצמי. נשים רבות זקוקות לתמיכה דוקא בתקופה של חיפוש עבודה, שינוי מקצוע או חזרה לעבודה אחרי הפסקה ארוכה. ננסה לעזור להן. נא לטלפן לאסתני בטל' 664949, בימי חמישי אחר הצהרים או להשאיר הודעה.

אנו מחפשות נשים החיות עם גברים שהם "אבות בעל כורחם" ומרגישות רצון וצורך לדון בנושא ולהתייחס להצעת החוק שהוגשה בכנסת.

אנו מבקשות מכולן להמשיך ולשלוח 50 שקלים דמי חברות לשנת 1993. תודה שלוחה לאלו שתרמו ותורמות מכסף ומזמנן כדי להגדיל ולהרחיב את פעילות המרכז. נשים המעונינות להצטרף לפעילות פמיניסטית מוזמנות לקבוע איתנו פגישה להכרת המרכז ודרכי הפעילות בו.

הודעות

כ ל ל י

אנחנו בתהליכים של חיפוש ומעבר לדירה חדשה. נא לוודא מיקום הפגישה או האירוע. (אם ברשותך בניין פנוי עם עשרים חדרים מינימום ללא בעיות חניה, במצב יוצא מן הכלל ואת רוצה לתרום לנו אותו, אנא עשי זאת בהקדם).

קורסים וקבוצות

מכונאות רכב קורס חדש יתחיל ב- 4.5.93 ויתקיים בימי שלישי משעה 18:00 עד 20:00, משך הקורס 10 פגישות. הרשמה באשה לאשה, יש לשלוח 20 ש"ח דמי הרשמה כדי להבטיח מקום בקורס.

כדורסל לחובבניות הקבוצה נפגשת פעם בשבוע בימי שישי בשעה 16:45 באולם הפועל, רח' ציפורה זייד. דמי השתתפות סמליים לכל פגישה.

קבוצת תמיכה לנשים במשבר הגירושין נפגשת פעם בשבוע בימי שני בשעה 20:00, עם הנחיה מקצועית, אפשר להצטרף, פרטים במרכז.

פרוייקט תעסוקה לנשים עולות מרוסיה מציע לנשים לאמץ עולה חדשה ולעזור לה למצוא עבודה ואו להרגיש טוב בארץ. ההתנדבות דורשת פגישה חד שבועית בזמן הנוח לשתכן. פרטים נוספים אצל אסתי או מרינה במרכז.

פרוייקט בריאות - נשים המעונינות להיות שותפות בצוות חשיבה בנושאי בריאות האשה מוזמנות ליצור קשר עם אירית במרכז טל' 664949.

הגנה עצמית - הקורס מתקיים במכון לקארטה ברחוב ארלוזורוב 74 בהדרכת בתיה ולדפוגל, בימי חמישי בשעה 19:00. כדי לפתוח קורס חדש יש צורך ב-10 נשים לפחות שיבטיחו את השתתפותן, נא להרשם במרכז.

מדריך תגובות לפרסומות פוגעות יצא לאור ע"י המכון לחקר תקשורת והוא כולל: הצעות מעשיות לכתובת מכתבי תגובה, פרסום פוגע- הגדרות ואבחנות, הנחיות לניתוח פרסומת ומוטיבים פורנוגרפיים בפרסומת. את המדריך אפשר לקבל במרכז ע"י תרומה של 10 שקלים.

קו חרום לנפגעות אלימות מודיע על פתיחת **קורסים למתנדבות** המעונינות לעזור לנשים נפגעות אלימות. הקורסים יתקיימו בעברית, ערבית ורוסית. נא לטלפן לטל' 660843, 677556 למיכל, שהירה או מרינה.

קבוצת תמיכה להומוסקסואלים ולסביות שהם הורים נפגשת פעמיים בחודש בימי אי' 19:30 - 21:30. לפרטים נוספים טל' 241918 לחן הרשקוביץ.

חדר להשכרה במרכז הכרמל עם כניסה נפרדת. לפרטים טל' 332294.

לפרטים נוספים אתן מוזמנות לטלפן ואו לבקר במרכז בימים אי' - ה' בין השעות 9:00 - 17:00. טל' 664949, ארלוזורוב 88, חיפה

We are open from sunday to thursday from 9:00-17:00. Please visit or phone 04-664949, 88 Arlozorov st., Haifa.

יוצא לאור בעזרת הקרן החדשה לישראל

רד הרינג (Red herring)

הסחת הדעת בנושא גברים הרוצחים את בנות זוגם

גיסיקה נבו

האישי "זוגי" - משפחתי שלו, ללא קשר למקרי רצח אחרים ותופעות רחבות מימד אחרות של האלימות הגברית, המהווים מגיפה חברתית: הכאת נשים, אונס וכד'.

"רד הרינג" (תרגיל הסחה) מס' 2

"מסתבר שהאשה הוציאה נגד בעלה צו הרחקה, אשר מטרתו הייתה למנוע את כניסתו של הבעל לביתם".
לרווחת כולם, השיח הציבורי - תקשורתי יכול לעבור לדיון על הנושא של צווי ההרחקה, יתרונותיהם וחסרונותיהם, מי ממדריך את הנשים

... "שיח זה משכיח

שבעלים רוצחים את

נשותיהם, או

נשותיהם לשעבר,

בפתח של מקלטים,

עם צו הרחקה או בלי

צו הרחקה".

להוציא צווי הרחקה, האם לא היה עדיף שבכל זאת, האשה תעבור למקלט, ולא תשאר בבית. שיח זה משכיח שבעלים רוצחים את נשותיהם, או נשותיהם לשעבר, בפתח של מקלטים, עם צו הרחקה או בלי צו הרחקה. "רד הרינג" זה מניח שאם האשה לא היתה מוציאה צו הרחקה הרצח היה נמנע. כך אכן, התבטא

"רד הרינג" מילולית דג מלוח אדום, הוא Idiom (צרוף מילים מיוחד), שמשמעותו: משהו שמטרתו לחסיה את תשומת הלב מהנושא.

מאזין בתכנית "הכל דיבורים" (1.4.93) באומרו כי זה מאוד משפיל להוציא "אדם" מהבית שבו הוא גר עשר, אפילו עשרים שנה, ולא פלא שהתגרות זו של האשה גרמה לבעל לאבד שליטה.

של דפוסי התנהגות אלימים במסגרת השירות בשטחים (ראו את הרצח של עינב רוגל על ידי חברה לשעבר). הסברים אלו אינם מצליחים לענות על השאלה למה גברים ולא נשים רוצחים את בניו/ות זוגם/ן. בכך הם מתעלמים מהמימד של גינדר (Gender) (איזה מין רוצח איזה מין) אשר הוא הבסיס/שורש של האלימות הגברית בעולם של גברים.

בדומה לצורות האחרות של אלימות גברית, המניע של רצח נשים אינו מופרעות נפשית, איבוד שליטה או פרובוקציה של הקרבן, אלא ביטוי

לשנאת נשים בעולם הנשלט על ידי כסף, ערכים, אידאולוגיות ומדע גבריים. כל הנסיונות הכושלים "להסביר" את המניעים של הבעלים/רוצחים מהווים הסחת דעת לגבי המהות המיסוגינית (שנאת נשים) של רציחות אלו. מעבר להיותם נסיונות דלים הבאים למכור לנו אשלייה של "לי זה לא יקרה", ההסברים מהווים טכניקה של הסחת הדעת מהדיון האמיתי לגבי שורשי הבעיה. תוך כדי כתיבת שורות אלו אני קוראת את דורון רוזנבלום במוסף של ה"ארץ" (1.4.93). דורון רוזנבלום משתמש במטפורה של "ההרינג האדום" ודרכו חושף את הדרך בה פוליטיקאים ישראלים מסיחים את דעתנו לגבי הבעיות האמיתיות של החברה הישראלית. בשל הבהירות והחדות של מושג זה, אני מאמצת אותו לחשיפת מספר "רד הרינג" של התקופה האחרונה בה שני גברים רצחו את נשותיהם, אחד בקרית אתא, השני ברמת גן.

"רד הרינג" (תרגיל הסחה) מס' 1

"אשה נרצחה על ידי בעלה. מחקירה ראשונית עולה כי בני הזוג היו מסוכסכים זמן רב".

אופי הדיווח העיתונאי הנגזר מאמירה זו עובר לבדיקת אופי וטיבו של הקשר בין בני הזוג, והתנגלות מהות היחסים ביניהם, אשר הובילה לרצח. הדיון מתיחס לניתוח המקרה הספציפי הזה כאירוע בודד, בהקשר

גברים הרוצחים את בנות זוגם או בנות זוגם לשעבר היא תופעה של פמיסייד (Femicide - רצח נשים) בו נשים נרצחות עקב היותן שייכות לקבוצה: נשים. גברים עקב היותם חברים בקבוצה: גברים.

"פמיסייד הוא קצה אולטימטיבי של רצף אלימות גברית (הרשימה אף פעם לא תהיה שלמה): ניצול מיני, הטרדה מינית, תקיפה מינית, אונס, הכאת בנות זוג, אמהות כפויה, עקרות כפויה, ניתוחים במסווה של סטנדרטים של יופי וכו'. הצורות המוכרות לנו היום של רצח נשים בהיותן נשים כוללות את הרצח ההמוני בשריפה של "מכשפות" בימי הביניים וברנסאנס, רצח "על כבוד(?) המשפחה", גרימת הפלה של

... "בדומה לצורות

האחרות של אלימות

גברית, המניע של רצח

נשים אינו מופרעות

נפשית, איבוד שליטה

או פרובוקציה של

הקרבן, אלא ביטוי

לשנאת נשים

בעולם".

עוברים-נקבות, תמותת תינוקות-בנות ורצח של בנות זוג.

הנושא של רצח בעלים את נשותיהם עלה על סדר היום בחברה הישראלית במהלך 1991 והפך מתופעה לבעיה חברתית (עדיין לא בקרב אנשי ונשות חוק ומשפט, עיתונאים/יות ואנשי ונשות מקצועות בריאות הנפש). בשנה זו נרצחו 100 אזרחים ואזרחיות בתחומי הקו הירוק - 42 מתוכם נשים שנרצחו על ידי בני זוגן או בני זוגן לשעבר. ההסברים השכיחים שנשמעו באותה התקופה לגבי גלי הרציחות האלו התייחסו למצוקת עלייה, אבטלה, בגידה או חשש לבגידת האשה, מנטליות (של ערבים, של אתיופים), תסכול, פגיעה באגו של הגבר (ישיבה בתדר האטום במלחמת המפרץ במקום להלחם בחזית), למידה

"צווי הרחקה הם מסוכנים לנשים. לבעיה בארץ שהממשלה אינה זעבירה משאבים להקמת מקלטים וספים. יום נשים מוכות נדחות ממקלטים".

דיון זה מנסה לספק תרופה נוסח ולסטר לבעיה במימדים של אלרגיה בתחילת אביב. ניתוח אשר מתעלם מהאופי הפוליטי של רצח נשים ואשר מציע פתרונות תקציביים פסיכולוגיים מגן על כולנו, מגן על גברים וגם על נשים, מההבנה שיום מתקיימת מלחמה של טרור על בסיס של גינדר, אשר אינה מתפרסמת בעמוד הראשון של העיתונים, אשר אינה זוכה לדיונים דחופים בממשלה, אשר אינה מחזירה את רבין מסיורו בארצות הברית, ואשר לעולם לא הניעה לא את טרנר ולא את רבין להציע לנשים להצטייד באקדח או באלה על מנת להתגונן מהאויב, שהוא הגורם הראשון לפגיעה, פגיעה ומוות של נשים בעולם: בני זוגן. □

קידום נשים:

נושאים לפעולה בתחום החינוך

ד"ר שושנה בן צבי מאיר

בכל ויכוח על אי השוויון בין המינים מגיעים במוקדם או במאוחר למסקנה כי הכל תלוי בחינוך. גם אם קשה לטעון על אפליה גלויה על פי מין, אין כל ספק כי קיימת א-סימטריה סמויה: למרות שבנים ובנות לומדים ברוב המקרים יחד באותן כיתות לימוד ומאותם ספרים, מועברים וניקלטים מסרים שונים לשני המינים בהתנסות הבית-ספרית.

אני מציעה דרך בה נוכל לפעול נגד תופעות של מינון בבתי הספר, ונגד נוהלים ומדיניות מפלים על פי מין במינהל החינוך ברשות המקומית. עלינו לזכור, כי היום יש כבר נורמה מוצהרת של שוויון וחובת ההוכחה, שבית הספר פועל לקידום השוויון, חלה על הנהלת בית הספר. הדרך שאני מציעה באה להעלות את המודעות לצורך בעשייה: על ידי הצגת שאלות,

שתובעות לדעת מה עושה הנהלת בית הספר, על מנת לצמצם את האפליה ועל מנת לקדם הלכה למעשה את השוויון בין המינים.

אני מציעה, כי בכל רשות מקומית תוקם קבוצה של נשים, שתתיצב אצל הרשות המבצעת - הנהלת בית הספר והמחלקה לחינוך, ותציג שאלות פשוטות ושירות, לא כלליות או אמביבלנטיות. התשובות שנקבל תשמנה מדד של דרגת מימוש השוויוניות בתחום החינוך.

"גם אם קשה לטעון על אפליה גלויה על פי מין, אין כל ספק כי קיימת א-סימטריה סמויה".

להלן שאלות לדוגמא, שניתן להציג למנהלת, למרכזת שכבה או מקצוע, ליועצים/ות חינוכיים/יות וכ':

1. מתי לאחרונה נדון נושא השוויון בין המינים או קידום הבנות, במועצה הפדגוגית של בית הספר והאם היו החלטות בנדון: אם טרם הועלה - מתי מתכוונים להעלותן?
2. האם יש מורים/ות שבמיוחד ערים לבעיה? האם השתתפו בהשלמויות של משרד החינוך בנושא זה?
3. האם נושא השוויון בין המינים מועלה לדיון בכיתות? כיצד? האם כנושא מיוחד או כנלווה לשיעורי היסטוריה, לשון, ספרות?
4. האם יש עדיין הפרדה מיניית בשיעורי המלאכה והאומנויות?

5. בחינוך גופני - האם יש התייחסות לשיעורי ההשתתפות של בנות בנבחרות הספורט? לפער הקיים בהשקעות או בנבחרות? האם יש התייחסות לשיפור הכושר הגופני של הבנות?

6. במהלך היעוץ החינוכי וההכנה לבחירת סל הבגרות/מקצוע - לאן מנותבות הבנות לעומת הבנים בעליות/ות אותה רמת יכולת? האם היועצים והמנהלים מודעים לכך שהבנות מנותבות למסלולים סטריאוטיפיים ששכר מועט ביצדם: שסיכויי התעסוקה נמוכים יותר?

7. האם קיימת פעילות מיוחדת לעידוד בנות לפעילות בחדר המחשבים?

8. האם במהלך הדיון בנושאים של אקטואליה עולות גם דמויות של נשים?

9. האם בספרית בית הספר יש ספרים שבמרכזן דמויות של נשים?

10. האם ספרי הלימוד נבדקים באופן שיטתי במטרה לפסול את אלה המציגים דמויות סטריאוטיפיות?

11. האם בבתי ספר דתיים, בהם יש הפרדה בכיתות על פי מין, לא נוצרת אפליה בהרכב תכנית הלימודים ו/או בשעות לימודים ו/או במתקנים?

הצעת חוק: אחזקת מטפלת/תוכר לצורכי מס.

הצעת חוק, על פיה הוצאה של עד אלף שקל בחודש עבור מטפלת בילדים עד גיל 6 תוכר לצורכי מס הכנסה, הוגשה על ידי ח"כ אלי גולדשמידט. הצעת החוק כוללת במונח "מטפלת" גם במעון העוסק באחזקת ילדים עד גיל 6 תמורת תשלום, ומתנה את קבלת ההכרה בהוצאה בכך שהמטפלת מדווחת לביטוח לאומי. חוק זה יקל במיוחד על נשים שהן אמהות חד הוריות ועל זוגות שהכנסתן/ן המשותפת נמוכה.

ההנחה הרווחת שהכנסתן של אמהות לילדים/ות קטנה אינה מצדיקה יציאה לעבודה בגלל העלות של אחזקת מטפלת היא הנחה מוטעית, המבוססת על כך שגברים אינם אמורים להשתתף בהוצאות אחזקת הילדים/ות. הנחה זו גורמת לנשים רבות להאריך את תקופת היותן עובדות בביתן בלבד ומביאות לאובדן ותק קידום בעבודה, זכויות פנסיה וכיו"ב. □

"עלינו לזכור, כי

היום יש כבר נורמה מוצהרת של שוויון וחובת ההוכחה, שבית הספר פועל לקידום השוויון, חלה על הנהלת בית הספר".